

Pohyb – Zvuk – Prostor: Pocta W. S. Burroughsovi

Festival obsahující všechny složky zastoupené ve svém titulu Pohyb – Zvuk – Prostor (dále jen PZP) znám důvěrně. Až na několik výjimek jsem navštívil všechny jeho uplynulé ročníky. Na počátku večerových aktivit bylo opavské sdružení Bludný Kámen, které rehabilitovalo veřejné kulturní dění v Opavě a blízkém okolí. Martin Klimeš k počátkům festivalu dodává: „vznik festivalu byl inspirován magickým prostorem bývalého kostela sv. Václava v Opavě, který je téměř součástí Domu umění, a samozřejmě chuť a zvědavost pozorovat setkání toho prostoru s výraznými stopami plynutí času a soudobého experimentálního umění“. Opuštěný chrám skýtal mimo oprýskaných zdí také skvělou akustiku a hlavně hmatatelnou a nezaměnitelnou atmosféru. Bohužel pro jeho bezútešný stav se po několika ročních musel festival přemístit do ostravské Galerie výtvarného umění a letos se poprvé konal v Galerii města Ostravy PLATO v Dolní oblasti Vítkovice. Několik zastávek také proběhlo v alternativním opavském domě Gottfrei. Připomínkou toho, že festival není pouze okrajovou záležitostí pro několik nadšenců, je letos jubilejní, již 15. ročník. Od roku 1999 se na něm mihlo přes desítku světových hvězd. Namátkou bych připomenul Chrise Cutlera, Philipa Jecka, Milana Knížáka, Mario van Horrika, Okkyung Lee, Ensemble Klang, Andrey Chen, Phila Mintona a samozřejmě mnoho dalších. Mimo hudební sféry se do programu PZP včleňovaly

Handa Gote, 15. 11. 2014, performance, Galerie města Ostravy Plato, Ostrava. Foto Jiří Volejník

alternativní divadla, performance a jiné zvukové projevy.

Letošní ročník PZP byl věnován literární legendě, Williamu Sewardu Burroughsovi (1914–1997), jenž se narodil před sto lety. Člen svaté beatnické trojice, experimentátor a v neposlední řadě velká osobnost 20. století je neustále zdrojem inspirace. Divadelní soubor Handa Gote si připravil pro ostravské publikum kongeniální hru na motivy novely Williama S. Burroughse *Ghost of Chance* s názvem *Mission*. Je nutno vysvětlit, že soubor

ho, zato okouzlujícího promítacího zařízení. Hudba byla tvořena přímo na jevišti, žádná předem připravená hudební kulisa, ale rovnoprávná složka divadelního výrazu. Musím vyzdvihnout fakt, že vizuální pojetí celé inscenace předčilo všechny jiné pokusy kamenných, mnohdy dosti strnulých výrazů českých divadel. Hravost a cit souboru Handa Gote pro každy detail nedal zraku a sluchu ani na okamžik vydechnout a vtáhl diváka do příběhu.

Dalším vystupujícím odkazujícím na tvorbu W. S. Burroughse bylo uskupení *Opening Performance Orchestra* s hostujícím Pavlem Zajíčkem. Ti si připravili pásmo inspirované knihou zmíněného avantgardního spisovatele – *Západní země*. Byť původně čistě noisové uskupení těžící z hlukového deliria si pro hostujícího básníka vyhradilo několik veskrze tichých pasáží, do nichž mohl deklamovat úryvky ze zmíněné knihy. Zajíčkův charismatický, osudem těžce zkoušený a poznamenaný hlas dodal burroughsovskému textu silnou a syrovou autenticitu. Téměř jako bychom slyšeli kazatelův hlas nad jámou pekelnou. Jediným výraznějším zahraničním hostem letošního PZP byla Britka Vicki Bennett. Ta, jednoduše řečeno, vykrádá a spojuje nalezené a použité zvuky a obrazové záznamy, aby z nich záhy vytvořila něco úplně jiného, nového. Tomuto přerodu, potažmo samplingu, věnovala téměř celou svou uměleckou dráhu. Pod hlavičkou *People Like Us* tvoří audiovizuální koláže, které ob-

živnou až s divákovou spoluúčastí v reálném čase a na reálném místě. V Ostravě uváděný program s názvem *One Thing Leads To Another* byl vcelku přijatelný a místy i zábavný, ale jako celek působil chladně a odtaziť. Bennett si sedla k mixážnímu pultu, který sotva ovládala, a k tomu pustila zhruba půl hodiny trvající koláž sestavenou z různých všeobecně dobře známých filmových klasik. Samotný film s hudebním doprovodem by nakonec mohl pustit i pořadatel a vyznění díla by bylo stejné. Samozřejmě netvrdím, že těch 30 minut nestálo za zhlédnutí, jen tomu chyblí výraznější autorský rukopis. Pro úplnost dodávám, že festival zahájil slovenský Slávo Krekovič, jenž svým živým samplingem vkusně zahájil jubilejní ročník festivalu.

Patnáct let, patnáct ročníků festivalu, který si umanutě stojí za tím, že pohyb, prostor a zvuk spolu vytvářejí něco více, než-li jen koncertní vystoupení či divadelní představení. Festival, který nevyhledává jména svých hostů podle toho, jak jsou momentálně v módě nebo jak moc se o nich píše, ale podle toho, co dokáže v daném prostředí a v daných souvislostech divákovi nabídnout. Ať už bude do budoucna festival situován kdekoli (pevně doufám že neopustí moravskoslezskou půdu), tak jeho prostory vytvoří pro hostující umělce silně inspirující a originální prostředí pro přenos svých nejzazších dovedností.

Martin Šenkypil